

Evropská úmluva o ochraně lidských práv

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ve znění Protokolů č. 11, 14 a 15

s Protokoly č. 1, 4, 6, 7, 12, 13 a 16

Text Úmluvy je předkládán ve znění novelizovaném ustanoveními Protokolu č. 15 (CETS č. 213), jež vstoupil v platnost 1. srpna 2021 a Protokolu č. 14 (CETS č. 194), jež vstoupil v platnost 1. června 2010.

Text Úmluvy byl novelizován ustanoveními Protokolu č. 3 (ETS 45), který vstoupil v platnost 21. září 1970, Protokolu č. 5 (ETS č. 55), který vstoupil v platnost 20. prosince 1971 a Protokolu č. 8 (ETS č. 118), který vstoupil v platnost 1. ledna 1990, a zahrnoval též text Protokolu č. 2 (ETS č. 44) který, v souladu s ustanovením svého článku 5 odst. 3, byl nedílnou součástí Úmluvy od 21. září 1970, kdy vstoupil v platnost. Všechna ustanovení, která byla novelizována nebo přidána těmito Protokoly, jsou nahrazena Protokolem č. 11, a to k 1. listopadu 1998, kdy tento Protokol vstoupil v platnost. K tomuto datu byl Protokol č. 9 (ETS č. 140), který vstoupil v platnost 1. října 1994, zrušen a Protokol č. 10 (ETS 146) pozbyl svého významu.

Stav ratifikací Úmluvy a Protokolů k ní, jakož i úplný seznam prohlášení a výhrad jsou přístupné na internetových stránkách Soudu (www.conventions.coe.int)

Pouze anglická a francouzská verze Úmluvy jsou autentické. Tento překlad není oficiální verzí Úmluvy.

Evropský soud pro lidská práva
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France
www.echr.coe.int

OBSAH

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.....	5
Dodatkový protokol	30
Protokol č. 4	33
Protokol č. 6	37
Protokol č. 7	41
Protokol č. 12	46
Protokol č. 13	50
Protokol č. 16	54

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Řím, 4.XI.1950

Podepsané vlády, členové Rady Evropy,

majíce na zřeteli Všeobecnou deklaraci lidských práv vyhlášenou Valným shromážděním Organizace spojených národů 10. prosince 1948;

majíce na zřeteli, že tato deklarace směřuje k zabezpečení všeobecného a účinného uznávání a dodržování práv v ní vyhlášených;

majíce na zřeteli, že cílem Rady Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy, a že jedním ze způsobů, jak se má tento cíl uskutečňovat, je ochrana a další rozvoj lidských práv a základních svobod;

znovu potvrzující svou hlubokou víru v ty základní svobody, které jsou základem spravedlnosti a míru ve světě a které jsou nejlépe zachovávány na jedné straně účinnou politickou demokracií a na druhé straně společným pojetím a dodržováním lidských práv, na němž závisí;

rozhodnuty, jakožto vlády evropských států, které jsou stejného smýšlení a mají společné dědictví politických tradic, ideálů, svobody a právního státu, podniknout první kroky ke kolektivnímu zaručení některých práv vyhlášených ve Všeobecné deklaraci;

potvrzující, že Vysoké smluvní strany mají v souladu se zásadou subsidiarity primární odpovědnost za zajištění práv a svobod uvedených v této Úmluvě a Protokolech k ní a že v tomto ohledu požívají prostoru pro uvážení, spadajícího pod dohled Evropského soudu pro lidská práva zřízeného touto Úmluvou,

dohodly se na následujícím:

ČLÁNEK 1

Povinnost respektovat lidská práva

Vysoké smluvní strany přiznávají každému, kdo podléhá jejich jurisdikci, práva a svobody uvedené v Hlavě I této Úmluvy.

HLAVA I PRÁVA A SVOBODY

ČLÁNEK 2

Právo na život

1. Právo každého na život je chráněno zákonem. Nikdo nesmí být úmyslně zbaven života kromě výkonu soudem uloženého trestu následujícího po uznání viny za spáchání trestného činu, pro který zákon ukládá tento trest.

2. Zbavení života se nebude považovat za způsobené v rozporu s tímto článkem, jestliže bude vyplývat z použití síly, které není více než zcela nezbytné, při:

- a. obraně každé osoby proti nezákonnému násilí;
- b. provádění zákonného zatčení nebo zabránění útěku osoby zákonně zadržené;
- c. zákonně uskutečněné akci za účelem potlačení nepokojů nebo vzpoury.

ČLÁNEK 3

Zákaz mučení

Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

ČLÁNEK 4

Zákaz otroctví a nucené práce

1. Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví.
2. Od nikoho se nebude vyžadovat, aby vykonával nucené nebo povinné práce.
3. Za „nucenou nebo povinnou práci“ se pro účely tohoto článku nepovažuje:
  - a. práce běžně požadovaná při výkonu trestu uloženého podle článku 5 této Úmluvy, nebo v době podmíněného propuštění z tohoto trestu;
  - b. služba vojenského charakteru nebo, v případě osob, které odmítají vojenskou službu z důvodů svědomí v zemích, kde je takové odmítnutí vojenské služby uznáváno, jiná služba vyžadovaná místo povinné vojenské služby;
  - c. služba vyžadovaná v případě nouze nebo pohromy, která ohrožuje život nebo blaho společnosti;
  - d. práce nebo služba, která tvoří součást běžných občanských povinností.

ČLÁNEK 5

Právo na svobodu a osobní bezpečnost

1. Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem:
  - a. zákonné uvěznění po odsouzení příslušným soudem;
  - b. zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby proto, že se nepodrobila rozhodnutí vydanému soudem podle zákona, nebo proto, aby bylo zaručeno splnění povinnosti stanovené zákonem;

- c. zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu nebo jsou-li oprávněné důvody k domněnce, že je nutné zabránit jí ve spáchání trestného činu nebo v útěku po jeho spáchání;
  - d. jiné zbavení svobody nezletilého na základě zákonného rozhodnutí pro účely výchovného dohledu nebo jeho zákonné zbavení svobody pro účely jeho předvedení před příslušný orgán;
  - e. zákonné držení osob, aby se zabránilo šíření nakažlivé nemoci, nebo osob duševně nemocných, alkoholiků, narkomanů nebo tuláků;
  - f. zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území, nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání.
2. Každý, kdo je zatčen, musí být seznámen neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, s důvody svého zatčení a s každým obviněním proti němu.
  3. Každý, kdo je zatčen nebo jinak zbaven svobody v souladu s ustanovením odstavce 1 písm. c tohoto článku, musí být ihned předveden před soudce nebo jinou úřední osobu zmocněnou zákonem k výkonu soudní pravomoci a má právo být souzen v přiměřené lhůtě nebo propuštěn během řízení. Propuštění může být podmíněno zárukou, že se dotyčná osoba dostaví k přelíčení.
  4. Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.
  5. Každý, kdo byl obětí zatčení nebo zadržení v rozporu s ustanoveními tohoto článku, má nárok na odškodnění.

ČLÁNEK 6

Právo na spravedlivý proces

1. Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeny buď po dobu celého nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků, anebo v rozsahu považovaném soudem za zcela nezbytný, pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti.
2. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.
3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:
  - a. být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu;
  - b. mít přiměřený čas a možnost k přípravě své obhajoby;
  - c. obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují;
  - d. vyslyšet nebo dát vyslyšet svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslechu svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek, jako svědků proti sobě;
  - e. mít bezplatnou pomoc tlumočnicka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví.

ČLÁNEK 7

Zákaz trestu bez zákona

1. Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu.
2. Tento článek nebrání souzení a potrestání osoby za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, bylo trestné podle obecných právních zásad uznávaných civilizovanými národy.

ČLÁNEK 8

Právo na respektování soukromého a rodinného života

1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.
2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

ČLÁNEK 9

Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání

1. Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání; toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevovat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, bohoslužbou, vyučováním, prováděním náboženských úkonů a zachováváním obřadů.

2. Svoboda projevovat náboženské vyznání a přesvědčení může podléhat jen omezením, která jsou stanovena zákony a která jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného pořádku, zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

ČLÁNEK 10

Svoboda projevu

1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společnostem.
2. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.

ČLÁNEK 11

Svoboda shromažďování a sdružování

1. Každý má právo na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu sdružovat se s jinými, včetně práva zakládat na obranu svých zájmů odbory nebo do nich vstupovat.
2. Na výkon těchto práv nemohou být uvalena žádná omezení kromě těch, která stanoví zákon a jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Tento článek nebrání uvalení zákonných omezení na výkon těchto práv příslušníky ozbrojených sil, policie a státní správy.

ČLÁNEK 12

Právo uzavřít manželství

Muži a ženy, způsobilí věkem k uzavření manželství, mají právo uzavřít manželství a založit rodinu v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují výkon tohoto práva.

ČLÁNEK 13

Právo na účinné opravné prostředky

Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné opravné prostředky před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.

ČLÁNEK 14

Zákaz diskriminace

Užívání práv a svobod přiznaných touto Úmluvou musí být zajištěno bez diskriminace založené na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení.

ČLÁNEK 15

Odstoupení od závazků v případě ohrožení

1. V případě války nebo jiného veřejného ohrožení státní existence může každá Vysoká smluvní strana přijmout opatření k odstoupení od závazků stanovených v této Úmluvě v rozsahu přísně vyžadovaném naléhavostí situace, pokud tato opatření nebudou neslučitelná s ostatními závazky podle mezinárodního práva.

2. Podle tohoto ustanovení nelze odstoupit od článku 2, kromě úmrtí vyplývajících z dovolených válečných činů, a článků 3, 4 (odstavec 1) a 7.

3. Každá Vysoká smluvní strana využívající svého práva na odstoupení bude v plném rozsahu informovat generálního tajemníka Rady Evropy o opatřeních, která přijala, a o jejich důvodech. Generálního tajemníka Rady Evropy bude rovněž informovat o tom, kdy tato opatření pozbyla platnosti a kdy budou ustanovení Úmluvy znovu aplikována v plném rozsahu.

ČLÁNEK 16

Omezení politické činnosti cizinců

Nic v článcích 10, 11 a 14 nemůže být považováno za bránící Vysokým smluvním stranám uvalit omezení na politickou činnost cizinců.

ČLÁNEK 17

Zákaz zneužití práv

Nic v této Úmluvě nemůže být vykládáno tak, jako by dávalo státu, skupině nebo jednotlivci jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů zaměřených na zničení kteréhokoli ze zde přiznaných práv a svobod nebo na omezování těchto práv a svobod ve větším rozsahu, než to Úmluva stanoví.

ČLÁNEK 18

Ohraničení možnosti omezení práv

Omezení, jež tato Úmluva připouští pro uvedená práva a svobody, nesmí být využívána k jinému účelu než k tomu, pro který byla určena.

HLAVA II

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

ČLÁNEK 19

Ustavení Soudu

K zajištění plnění závazků přijatých Vysokými smluvními stranami v Úmluvě a Protokolech k ní se zřizuje Evropský soud pro lidská práva, dále jen „Soud“. Soud vykonává svou činnost jako stálý úřad.

ČLÁNEK 20

Počet soudců

Počet soudců tvořících Soud je roven počtu Vysokých smluvních stran.

ČLÁNEK 21

Podmínky výkonu funkce

1. Soudci musí mít vysoký morální charakter a splňovat podmínky vyžadované pro výkon vysokých soudních funkcí nebo být uznávanými právníky.
2. Kandidáti musí být mladší 65 let ke dni, k němuž byl seznam tří kandidátů vyžádán Parlamentním shromážděním podle článku 22.
3. Soudci zasedají v Soudu jako soukromé osoby.
4. Ve svém funkčním období nemohou soudci vykonávat činnost neslučitelnou s jejich nezávislostí a nestranností nebo s požadavky stálého úřadu; o všech otázkách vyvolaných použitím tohoto odstavce rozhoduje Soud.

ČLÁNEK 22

Volby soudců

1. Soudci jsou Parlamentním shromážděním voleni za každou Vysokou smluvní stranu většinou odevzdaných hlasů ze seznamu tří kandidátů předložených Vysokou smluvní stranou.

ČLÁNEK 23

Funkční období a odvolání

1. Soudci jsou voleni na období devíti let. Nemohou být zvoleni znovu.
2. Soudci zastávají funkci, dokud nejsou nahrazeni. Poté, co byli nahrazeni, však pokračují v projednávání těch případů, které již začali posuzovat.
3. Soudce může být zbaven své funkce, pouze tehdy, rozhodnou-li ostatní soudci dvoutřetinovou většinou o tom, že přestal splňovat požadované podmínky.

ČLÁNEK 24

Kancelář a zpravodajové

1. Soud má kancelář, jejíž úkoly a organizaci stanoví jednacím řádem Soudu.
2. Pokud Soud zasedá jako samosoudce, pomáhají mu zpravodajové, kteří vykonávají své funkce pod dohledem předsedy Soudu. Jsou součástí kanceláře Soudu.

ČLÁNEK 25

Plénium Soudu

Plénium Soudu

- a. volí na tříleté období svého předsedu a jednoho nebo dva místopředsedy; tito mohou být zvoleni znovu;
- b. zřizuje senáty na pevně stanovené období;
- c. volí předsedy senátů Soudu; tito mohou být zvoleni znovu;
- d. přijímá jednací řád Soudu;
- e. volí vedoucího kanceláře a jednoho nebo více zástupců vedoucího kanceláře;
- f. podává každou žádost podle článku 26 odst. 2.

ČLÁNEK 26

Samosoudci, výbory, senáty a Velký senát

1. K projednání předložených případů zasedá Soud jako samosoudce, ve výborech složených ze tří soudců, v senátech složených ze sedmi soudců a ve Velkém senátu složeném ze sedmnácti soudců. Senáty Soudu ustavují výbory na pevně stanovené období.
2. Na žádost pléna Soudu může Výbor ministrů jednomyslným rozhodnutím a na pevně stanovené období snížit počet soudců v senátech na pět.
3. Samosoudce nepřezkoumává žádnou stížnost směřující proti Vysoké smluvní straně, za kterou byl zvolen.
4. Členem senátu a Velkého senátu je automaticky soudce zvolený za dotčenou Vysokou smluvní stranu. Pokud takový soudce není nebo není schopen zasedat, zasedá jako soudce osoba vybraná předsedou Soudu ze seznamu poskytnutého předem touto stranou.

5. Velký senát se dále skládá z předsedy Soudu, místopředsedů, předsedů senátů a dalších soudců vybraných v souladu s jednacím řádem Soudu. Je-li případ předán Velkému senátu podle článku 43, nemůže v něm zasedat žádný soudce ze senátu, který vydal rozsudek, s výjimkou předsedy senátu a soudce, který zasedal za dotčenou Vysokou smluvní stranu.

ČLÁNEK 27

Pravomoc samosoudců

1. Samosoudce může prohlásit za nepřijatelnou nebo vyškrtnout ze seznamu případů Soudu stížnost podanou podle článku 34, pokud takové rozhodnutí lze učinit bez dalšího přezkoumání.
2. Toto rozhodnutí je konečné.
3. Pokud samosoudce neprohlásí stížnost za nepřijatelnou nebo ji nevyškrtne, postoupí ji tento soudce výboru či senátu k dalšímu přezkoumání.

ČLÁNEK 28

Pravomoc výborů

1. Stížnost podanou podle článku 34 může výbor jednomyslně:
  - a. prohlásit za nepřijatelnou nebo vyškrtnout ze seznamu případů, pokud takové rozhodnutí lze učinit bez dalšího přezkoumání; nebo
  - b. prohlásit ji za přijatelnou a vynést zároveň rozsudek o odůvodněnosti stížnosti, pokud jí nastolená otázka vztahující se k výkladu nebo použití Úmluvy nebo Protokolů k ní je již řešena ustálenou judikaturou Soudu.
2. Rozhodnutí a rozsudky podle odstavce 1 jsou konečné.

3. Pokud soudce zvolený za dotčenou Vysokou smluvní stranu není členem výboru, výbor, s ohledem na všechny podstatné okolnosti, včetně toho, zda tato strana zpochybnila uplatnění postupu podle odstavce 1.b., může v jakékoli fázi řízení přizvat tohoto soudce na místo jednoho ze svých členů.

ČLÁNEK 29

Rozhodnutí senátů o přijatelnosti a meritů

1. Není-li přijato žádné rozhodnutí podle článku 27 a 28 ani vyneseno rozsudek podle článku 28, rozhodne senát o přijatelnosti a odůvodněnosti individuálních stížností podaných podle článku 34. Rozhodnutí o přijatelnosti lze přijmout odděleně.

2. Senát rozhodne o přijatelnosti a meritů mezistátních stížností podaných podle článku 33. Rozhodnutí o přijatelnosti se přijímá odděleně, pokud Soud ve výjimečných případech nerozhodne jinak.

ČLÁNEK 30

Vzdání se pravomoci ve prospěch Velkého senátu

Pokud případ projednáváný senátem vyvolává závažnou otázku týkající se výkladu Úmluvy nebo Protokolů k ní nebo pokud by se rozhodnutí senátu o otázce jím projednávané mohlo dostat do rozporu s rozsudkem dříve vyneseným Soudem, může se senát v kterémkoli okamžiku před vynesením rozsudku vzdát pravomoci ve prospěch Velkého senátu.

ČLÁNEK 31

Pravomoci Velkého senátu

Velký senát

- a. rozhoduje o stížnostech podaných buď podle článku 33, nebo článku 34, jestliže se senát vzdal své pravomoci podle článku 30 nebo pokud mu byl případ postoupen podle článku 43;

- b. rozhoduje o záležitostech postoupených Soudu Výborem ministrů v souladu s článkem 46 odst. 4; a
- c. posuzuje žádosti o posudky předkládané podle článku 47.

ČLÁNEK 32

Pravomoc Soudu

1. Pravomoc Soudu se vztahuje na všechny věci týkající se výkladu a použití Úmluvy a Protokolů k ní, které jsou Soudu předkládány podle ustanovení článků 33, 34, 46 a 47.
2. Spory o pravomoc Soudu rozhodne Soud.

ČLÁNEK 33

Mezistátní případy

Každá Vysoká smluvní strana může oznámit Soudu každé údajné porušení ustanovení Úmluvy a Protokolů k ní jinou Vysokou smluvní stranou.

ČLÁNEK 34

Individuální stížnosti

Soud může přijímat stížnosti od každé fyzické osoby, nevládní organizace nebo skupiny jednotlivců považujících se za oběti v důsledku porušení práv přiznaných Úmluvou a Protokoly k ní jednou z Vysokých smluvních stran. Vysoké smluvní strany se zavazují, že nebudou nijak bránit účinnému výkonu tohoto práva.

ČLÁNEK 35

Podmínky přijatelnosti

1. Soud se může věcí zabývat až po vyčerpání všech vnitrostátních opravných prostředků podle všeobecně uznávaných pravidel mezinárodního práva a ve lhůtě čtyř měsíců ode dne, kdy bylo přijato konečné rozhodnutí.
2. Soud se nebude zabývat žádnou individuální stížností předloženou podle článku 34, která je
  - a. anonymní; nebo
  - b. v podstatě stejná jako stížnost již předtím Soudem projednávaná, anebo předložená jinému mezinárodnímu vyšetřovacímu nebo smírčímu orgánu, pokud neobsahuje žádné nové důležité skutečnosti.
3. Soud prohlásí za nepřijatelnou každou individuální stížnost předloženou podle článku 34, pokud se domnívá, že:
  - a. je stížnost neslučitelná s ustanoveními Úmluvy nebo Protokolů k ní, zjevně neopodstatněná nebo zneužívající právo podat stížnost; nebo
  - b. stěžovatel neutrpěl podstatnou újmu, pokud dodržování lidských práv zaručených v Úmluvě a v Protokolech k ní nevyžaduje přezkoumání odůvodněnosti stížnosti.
4. Soud zamítne každou stížnost, kterou považuje za nepřijatelnou podle tohoto článku. Může tak učinit v kterémkoli stadiu řízení.

ČLÁNEK 36

Intervence třetí strany

1. Vysoká smluvní strana, jejímž státním příslušníkem je stěžovatel, má ve všech případech projednávaných před senátem nebo Velkým senátem právo předložit písemná vyjádření a účastnit se slyšení.

2. Předseda Soudu může v zájmu řádného výkonu spravedlnosti vyzvat každou Vysokou smluvní stranu, která není stranou v řízení, nebo každou dotčenou osobu, která není stěžovatelem, aby předložily písemná vyjádření nebo se účastnily slyšení.

3. Ke všem případům předloženým senátu nebo Velkému senátu může komisař Rady Evropy pro lidská práva předložit písemné stanovisko a účastnit se slyšení.

ČLÁNEK 37

Vyškrtnutí stížnosti

1. Soud může v kterémkoli stadiu řízení rozhodnout o vyškrtnutí stížnosti ze svého seznamu případů, jestliže okolnosti vedou k závěru, že
  - a. stěžovatel netrvá na své stížnosti; nebo
  - b. věc již byla vyřešena; nebo
  - c. z jakéhokoliv jiného Soudem zjištěného důvodu již nadále není důvodné pokračovat v posuzování stížnosti.

Soud však pokračuje v posuzování stížnosti, vyžaduje-li to dodržování lidských práv zaručených Úmluvou a Protokoly k ní.

2. Soud může rozhodnout o navrácení stížnosti do svého seznamu případů, jestliže se domnívá, že okolnosti takový krok odůvodňují.

ČLÁNEK 38

Posouzení případu

Soud případ projedná kontradiktorním způsobem se zástupci stran, a je-li to třeba, přistoupí k šetření, pro jehož účinné provedení poskytnou dotčené Vysoké smluvní strany všechny nezbytné prostředky.

ČLÁNEK 39

Smírná urovnání

1. V jakékoli fázi řízení může být Soud dotčeným stranám nápomocen za účelem smírného urovnání případu na základě dodržování lidských práv tak, jak jsou stanovena Úmluvou a Protokoly k ní.
2. Řízení vedené podle odstavce 1 je důvěrné.
3. Je-li dosaženo smírného urovnání, vyškrtne Soud případ ze svého seznamu rozhodnutí, které se omezí na stručné vylíčení skutečností a přijatého řešení.
4. Toto rozhodnutí se předá Výboru ministrů, který dohlíží na plnění podmínek smírného urovnání uvedených v rozhodnutí.

ČLÁNEK 40

Veřejnost slyšení a přístup k dokumentům

1. Slyšení jsou veřejná, pokud Soud z důvodu výjimečných okolností nerozhodne jinak.
2. Dokumenty uložené u vedoucího kanceláře jsou přístupné veřejnosti, pokud předseda Soudu nerozhodne jinak.

ČLÁNEK 41

Spravedlivé zastoupení

Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přizná Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zastoupení.

ČLÁNEK 42

Rozsudky senátu

Rozsudky senátu se stávají konečnými v souladu s ustanoveními článku 44 odst. 2.

ČLÁNEK 43

Postoupení Velkému senátu

1. V tříměsíční lhůtě ode dne rozsudku senátu mohou strany případu požádat ve výjimečných případech o postoupení případu Velkému senátu.
2. Kolegium pěti soudců Velkého senátu žádosti vyhoví, jestliže případ vyvolává závažnou otázku týkající se výkladu nebo použití Úmluvy nebo Protokolů k ní, nebo závažný problém obecného významu.
3. Pokud kolegium žádost přijme, Velký senát o případu rozhodne rozsudkem.

ČLÁNEK 44

Konečnost rozsudku

1. Rozsudek Velkého senátu je konečný.
2. Rozsudek senátu se stane konečným,
  - a. jakmile strany prohlásí, že nebudou žádat o postoupení případu Velkému senátu; nebo
  - b. po uplynutí tříměsíční lhůty ode dne vynesení rozsudku, jestliže nebylo požádáno o postoupení případu Velkému senátu; nebo
  - c. jakmile kolegium soudců Velkého senátu zamítne žádost podle článku 43.
3. Konečný rozsudek se zveřejní.

ČLÁNEK 45

Odůvodnění rozsudků a rozhodnutí

1. Rozsudky a rozhodnutí o přijatelnosti nebo nepřijatelnosti stížnosti musí být odůvodněny.
2. Jestliže rozsudek nebo jeho část nevyjadřuje jednomyslný názor soudců, je každý soudce oprávněn připojit k němu své odlišné stanovisko.

ČLÁNEK 46

Závaznost a výkon rozsudků

1. Vysoké smluvní strany se zavazují, že se budou řídit konečnými rozsudky Soudu ve všech případech, jichž jsou stranami.
2. Konečný rozsudek Soudu se doručuje Výboru ministrů, který dohlíží na jeho výkon.
3. Jestliže se Výbor ministrů domnívá, že dohledu nad výkonem konečného rozsudku brání problém týkající se výkladu tohoto rozsudku, může se obrátit na Soud, aby rozhodl o této výkladové otázce. Rozhodnutí obrátit se na Soud musí být přijato dvoutřetinovou většinou zástupců oprávněných zasedat ve Výboru.
4. Jestliže se Výbor ministrů domnívá, že se některá Vysoká smluvní strana odmítá řídit konečným rozsudkem vydaným v případě, jehož je stranou, může se po formální výzvě adresované této straně rozhodnutím přijatým dvoutřetinovou většinou zástupců oprávněných zasedat ve Výboru obrátit na Soud v otázce, zda tato strana plní své povinnosti podle odstavce 1.
5. Jestliže Soud shledá porušení odstavce 1, postoupí případ Výboru ministrů ke zvážení opatření, jež mají být přijata. Jestliže Soud neshledá porušení odstavce 1, postoupí věc Výboru ministrů, který ukončí svůj dohled.

ČLÁNEK 47

Posudky

1. Soud může na žádost Výboru ministrů vydávat posudky o právních otázkách týkajících se výkladu Úmluvy a Protokolů k ní.
2. Takové posudky se nemohou zabývat otázkami, které se vztahují k obsahu nebo rozsahu práv či svobod stanovených v hlavě I Úmluvy a v Protokolech k ní, ani jinými otázkami, které by Soud nebo Výbor ministrů mohly posuzovat v rámci řízení zahájeného podle Úmluvy.
3. Rozhodnutí Výboru ministrů požádat o posudek Soud vyžaduje většinu hlasů zástupců oprávněných zasedat ve Výboru.

ČLÁNEK 48

Poradní pravomoc Soudu

Soud rozhodne, zda žádost o posudek podaná Výborem ministrů spadá do jeho pravomoci stanovené v článku 47.

ČLÁNEK 49

Odůvodnění posudků

1. Soud svůj posudek odůvodní.
2. Jestliže posudek nevyjadřuje zcela nebo částečně jednomyslný názor soudců, má každý soudce právo k němu připojit své odlišné stanovisko.
3. Posudky Soudu se zasílají Výboru ministrů.

ČLÁNEK 50

Výlohy Soudu

Výlohy Soudu hradí Rada Evropy.

ČLÁNEK 51

Výsady a imunity soudců

Soudci požívají během výkonu svých funkcí výsad a imunit uvedených v článku 40 Statutu Rady Evropy a v dohodách na jeho základě uzavřených.

HLAVA III RŮZNÁ USTANOVENÍ

ČLÁNEK 52

Žádost generálního tajemníka

Každá Vysoká smluvní strana poskytne na žádost generálního tajemníka Rady Evropy požadované vysvětlení o způsobu, jakým její vnitrostátní právo zajišťuje účinné provádění všech ustanovení této Úmluvy.

ČLÁNEK 53

Ochrana zaručených lidských práv

Nic v této Úmluvě nebude vykládáno tak, jako by omezovalo nebo rušilo lidská práva a základní svobody, které mohou být uznány zákony každé Vysoké smluvní strany nebo každou jinou úmluvou, jíž je stranou.

ČLÁNEK 54

Pravomoci Výboru ministrů

Nic v této Úmluvě nebrání pravomocím, které Výboru ministrů přiznal Statut Rady Evropy.

ČLÁNEK 55

Vyloučení jiného způsobu urovnání sporu

S výhradou zvláštního ujednání Vysoké smluvní strany souhlasí, že mezi sebou nepoužijí smluv, úmluv nebo prohlášení, které jsou mezi nimi v platnosti, k tomu, aby formou stížnosti předkládaly spory vyplývající z výkladu nebo aplikace této Úmluvy k jinému způsobu urovnání, než jaký je stanoven touto Úmluvou.

ČLÁNEK 56

Územní působnost

1. Každý stát může při ratifikaci nebo kdykoli později prohlásit sdělením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že tato Úmluva se bude podle odstavce 4 tohoto článku vztahovat na všechna nebo kterékoli z území, za jejichž mezinárodní vztahy je odpovědná.
2. Úmluva se bude vztahovat na jedno nebo více území uvedených ve sdělení počínaje třicátým dnem následujícím po přijetí tohoto sdělení generálním tajemníkem Rady Evropy.
3. Na uvedených územích budou ustanovení této Úmluvy prováděna s přihlédnutím k místním potřebám.
4. Každý stát, který učiní prohlášení podle prvního odstavce tohoto článku, může kdykoli později prohlásit jménem jednoho nebo více území, kterých se toto prohlášení týká, že uznává pravomoc Soudů k tomu, aby přijímal stížnosti osob, nevládních organizací nebo skupin jednotlivců podle ustanovení článku 34 Úmluvy.

ČLÁNEK 57

Výhrady

1. Každý stát může při podpisu této Úmluvy nebo uložení své ratifikační listiny učinit výhradu ke kterémukoli ustanovení Úmluvy, pokud zákon, který v té době platí na jeho území, není v souladu s tímto ustanovením. Výhrady všeobecné povahy nejsou podle tohoto článku povoleny.
2. Každá výhrada učiněná podle tohoto článku musí obsahovat stručný popis příslušného zákona.

ČLÁNEK 58

Vypovězení

1. Vysoká smluvní strana může vypovědět tuto Úmluvu až po uplynutí pěti let od data, kdy se stala její stranou, a po šesti měsících od zaslání sdělení generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, který o tom informuje ostatní smluvní strany.
2. Tato výpověď nemůže zprostit Vysokou smluvní stranu závazků z této Úmluvy, pokud jde o jakékoli jednání, které by mohlo znamenat porušení těchto závazků a mohlo být způsobeno touto smluvní stranou před datem, k němuž výpověď nabývá účinnosti.
3. Každá Vysoká smluvní strana, která přestane být členem Rady Evropy, přestane být stranou této Úmluvy za stejných podmínek.
4. Úmluva může být vypovězena podle ustanovení předcházejících odstavců, pokud jde o kterékoliv území, pro něž byla rozšířena (článek 56).

ČLÁNEK 59

Podpis a ratifikace

1. Tato Úmluva je otevřena k podpisu členům Rady Evropy. Bude ratifikována. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.
  2. Evropská unie může přistoupit k této Úmluvě.
  3. Tato Úmluva vstoupí v platnost po uložení deseti ratifikačních listin.
  4. Pro každý stát, který Úmluvu podepsal a který ji bude ratifikovat později, vstoupí Úmluva v platnost ihned po uložení ratifikační listiny.
  5. Generální tajemník Rady Evropy oznámí všem členům Rady Evropy vstup Úmluvy v platnost, jména Vysokých smluvních stran, které ji ratifikovaly, jakož i uložení každé ratifikační listiny, k němuž dojde později.
- Dáno v Římě dne 4. listopadu 1950 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem signatářům.

Dodatkový protokol

k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Paříž, 20.III.1952

Podepsané vlády, členové Rady Evropy,

rozhodnuty přijmout opatření k zajištění kolektivního provádění práv a svobod odlišných od těch, které jsou již uvedeny v Hlavě I Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“),

dohodly se na následujícím:

ČLÁNEK 1

Ochrana vlastnictví

Každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.

Předchozí ustanovení nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.

ČLÁNEK 2

Právo na vzdělání

Nikomu nesmí být odepřeno právo na vzdělání. Při výkonu jakýchkoli funkcí v oblasti výchovy a výuky, které stát vykonává, bude respektovat právo rodičů zajišťovat tuto výchovu a vzdělání ve shodě s jejich vlastním náboženským a filozofickým přesvědčením.

ČLÁNEK 3

Právo na svobodné volby

Vysoké smluvní strany se zavazují konat v rozumných intervalech svobodné volby s tajným hlasováním za podmínek, které zajistí svobodné vyjádření názorů lidu při volbě zákonodárního sboru.

ČLÁNEK 4

Územní působnost

Každá Vysoká smluvní strana může při podpisu nebo ratifikaci tohoto protokolu nebo kdykoliv později předat generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlášení, v němž uvede, v jakém rozsahu se budou ustanovení tohoto protokolu vztahovat na území uvedená v tomto prohlášení, za jejichž mezinárodní vztahy je odpovědná.

Každá Vysoká smluvní strana, která učinila prohlášení dle předchozího odstavce, může čas od času učinit další prohlášení pozměňující znění kteréhokoliv předchozího prohlášení nebo ukončující aplikaci ustanovení tohoto protokolu ve vztahu ke kterémukoliv území.

Prohlášení učiněné podle tohoto článku bude považováno za učiněné podle odstavce 1 článku 56 Úmluvy.

ČLÁNEK 5

Vztah k Úmluvě

Vysoké smluvní strany budou považovat články 1, 2, 3 a 4 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se budou aplikovat v souladu s tím.

ČLÁNEK 6

Podpis a ratifikace

1. Tento protokol je otevřen k podpisu členům Rady Evropy, kteří podepsali Úmluvu; podléhá ratifikaci současně s Úmluvou nebo po její ratifikaci. Vstoupí v platnost po uložení deseti ratifikačních listin. Pro každý stát, který jej podepsal a bude jej ratifikovat později, vstoupí protokol v platnost ihned po uložení ratifikačních listin.
2. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy, který sdělí všem členům jména těch, kteří jej ratifikovali.

Dáno v Paříži dne 20. března 1952 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem signatářským vládám.

Protokol č. 4

k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod přiznávající další práva a svobody odlišné od těch, které jsou již uvedeny v Úmluvě a v prvním dodatkovém protokolu k Úmluvě

Štrasburk, 16.IX.1963

Podepsané vlády, členové Rady Evropy,

rozhodnuty přijmout opatření k zajištění kolektivního provádění dalších práv a svobod odlišných od těch, které jsou již uvedeny v Hlavě I Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“) a v člancích 1 až 3 prvního dodatkového protokolu k Úmluvě, podepsaného v Paříži 20. března 1952,

dohodly se na následujícím:

ČLÁNEK 1

Zákaz uvěznění pro dluh

Nikdo nemůže být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.

ČLÁNEK 2

Svoboda pohybu

1. Každý, kdo se právoplatně zdržuje na území některého státu, má na tomto území právo svobody pohybu a svobody zvolit si místo pobytu.
2. Každý může svobodně opustit kteroukoli zemi, i svou vlastní.
3. Žádná omezení nemohou být uvalena na výkon těchto práv kromě těch, která stanoví zákon a jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, udržení veřejného pořádku, předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.
4. Práva uvedená v odstavci 1 mohou v určitých oblastech podléhat omezením stanoveným podle zákona a odůvodněným veřejným zájmem v demokratické společnosti.

ČLÁNEK 3

Zákaz vyhoštění státních občanů

1. Nikdo nebude, ať individuálně nebo hromadně, vyhoštěn z území státu, jehož je občanem.
2. Nikdo nebude zbaven práva vstoupit na území státu, jehož je občanem.

ČLÁNEK 4

Zákaz kolektivního vyhoštění cizinců

Hromadné vyhoštění cizinců je zakázáno.

ČLÁNEK 5

Územní působnost

1. Každá Vysoká smluvní strana může při podpisu nebo ratifikaci tohoto protokolu nebo kdykoliv později předat generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlášení, v němž uvede, v jakém rozsahu se budou ustanovení tohoto protokolu vztahovat na území uvedená v tomto prohlášení, za jejichž mezinárodní vztahy je odpovědná.
2. Každá Vysoká smluvní strana, která učinila prohlášení dle předchozího odstavce, může čas od času učinit další prohlášení pozměňující znění kteréhokoliv předchozího prohlášení nebo ukončující aplikaci ustanovení tohoto protokolu ve vztahu ke kterémukoliv území.
3. Prohlášení učiněné podle tohoto článku bude považováno za učiněné podle odstavce 1 článku 56 Úmluvy.
4. Území každého státu, na něž se tento protokol vztahuje na základě jeho ratifikace nebo přijetí tímto státem, a každé z území, na něž se protokol vztahuje vzhledem k prohlášení, které tento stát podle tohoto článku učinil, budou považována za rozdílná území, pokud jde o odkazy na území státu učiněné v člancích 2 a 3.
5. Každý stát, jenž učinil prohlášení v souladu s odstavcem 1 nebo 2 tohoto článku, může kdykoli později prohlásit jménem jednoho nebo více území, jichž se toto prohlášení týká, že uznává pravomoc Soudu přijímat stížnosti jednotlivců, nevládních organizací nebo skupin jednotlivců podle ustanovení článku 34 Úmluvy týkající se některého či všech článků 1 až 4 tohoto protokolu.

ČLÁNEK 6

Vztah k Úmluvě

Vysoké smluvní strany budou považovat články 1 až 5 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se budou aplikovat v souladu s tím.

ČLÁNEK 7

Podpis a ratifikace

1. Tento protokol je otevřen k podpisu členům Rady Evropy, kteří podepsali Úmluvu; podléhá ratifikaci současně s Úmluvou nebo po její ratifikaci. Vstoupí v platnost po uložení pěti ratifikačních listin. Pro každý stát, který jej podepsal a bude jej ratifikovat později, vstoupí protokol v platnost ihned po uložení ratifikačních listin.

2. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy, který sdělí všem členům jména těch, kteří jej ratifikovali.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento protokol.

Dáno ve Štrasburku dne 16. září 1963 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem signatářským státům.

Protokol č. 6

k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod týkající se zrušení trestu smrti

Štrasburk, 28.IV.1983

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“),

berouce v úvahu, že vývoj, k němuž došlo v některých členských státech Rady Evropy, vyjadřuje všeobecnou tendenci ve prospěch zrušení trestu smrti,

dohodly se na následujícím:

ČLÁNEK 1

Zrušení trestu smrti

Trest smrti se ruší. Nikdo nesmí být k takovému trestu odsouzen ani popraven.

ČLÁNEK 2

Trest smrti v době války

Stát může zákonem stanovit trest smrti za činy spáchané v době války nebo bezprostřední hrozby války; tento trest bude uložen pouze v případech, které předvídá zákon a v souladu s jeho ustanoveními. Stát sdělí generálnímu tajemníkovi Rady Evropy příslušná ustanovení tohoto zákona.

ČLÁNEK 3

Zákaz odstoupení

Od ustanovení tohoto protokolu nelze odstoupit podle článku 15 Úmluvy.

ČLÁNEK 4

Zákaz výhrad

K ustanovením tohoto protokolu není přípustná žádná výhrada podle článku 57 Úmluvy.

ČLÁNEK 5

Územní působnost

1. Každý stát může při podpisu nebo uložení listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení určit jedno nebo více území, na něž se tento protokol bude vztahovat.
2. Každý stát může kdykoliv později prohlášením zasláným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit aplikaci tohoto protokolu na kterékoliv jiné území uvedené v tomto prohlášení. Protokol vstoupí ve vztahu k tomuto území v platnost první den měsíce, který následuje po datu přijetí takového prohlášení generálním tajemníkem.
3. Každé prohlášení učiněné podle obou předchozích odstavců bude moci být odvoláno, pokud jde o kterékoliv území uvedené v tomto prohlášení, sdělením zasláným generálnímu tajemníkovi. Odvolání nabude účinnosti první den měsíce, který následuje po přijetí takového sdělení generálním tajemníkem.

ČLÁNEK 6

Vztah k Úmluvě

Členské státy považují články 1 až 5 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se aplikují v souladu s tím.

ČLÁNEK 7

Podpis a ratifikace

Tento protokol je otevřen k podpisu členskými státy Rady Evropy, které podepsaly Úmluvu. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Členský stát Rady Evropy nebude moci ratifikovat, přijmout ani schválit tento protokol, aniž by zároveň nebo dříve ratifikoval Úmluvu. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

ČLÁNEK 8

Vstup v platnost

1. Tento protokol vstoupí v platnost první den měsíce, který následuje po dni, kdy pět členských států Rady Evropy vyjádří svůj souhlas být vázány protokolem v souladu s ustanovením článku 7.
2. Pro každý členský stát, který vyjádří dodatečně svůj souhlas být vázán protokolem, vstoupí tento protokol v platnost první den měsíce, který následuje po datu uložení listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení.

ČLÁNEK 9

Úkoly deponitáře

Generální tajemník Rady Evropy sdělí členským státům Rady:

- a. každý podpis;
- b. uložení každé listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení;
- c. datum vstupu tohoto protokolu v platnost v souladu s články 5 a 8;
- d. jakýkoli jiný úkon, oznámení nebo sdělení týkající se tohoto protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento protokol.

Dáno ve Štrasburku dne 28. dubna 1983 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem členským státům Rady Evropy.

Protokol č. 7

k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Štrasburk, 22.XI.1984

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol,

rozhodnuty podniknout další opatření k zajištění kolektivního provádění určitých práv a svobod prostřednictvím Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“),

dohodly se na následujícím:

ČLÁNEK 1

Procesní záruky týkající se vyhoštění cizinců

1. Cizinec, který má povolen pobyt na území některého státu, může být vyhoštěn pouze na základě výkonu rozhodnutí přijatého v souladu se zákonem a musí mít možnost:
  - a. uplatnit námitky proti svému vyhoštění,
  - b. dát přezkoumat svůj případ a
  - c. dát se zastupovat za tímto účelem před příslušným úřadem nebo před osobou nebo osobami tímto úřadem určenými.
2. Cizinec může být vyhoštěn před výkonem práv uvedených v odstavci 1 a, b a c tohoto článku, je-li takové vyhoštění nutné v zájmu veřejného pořádku nebo odůvodněno zájmy národní bezpečnosti.

ČLÁNEK 2

Právo na odvolání v trestních věcech

1. Každý, koho soud uzná vinným z trestného činu, má právo dát přezkoumat výrok o vině nebo trestu soudem vyššího stupně. Výkon tohoto práva, včetně důvodů, pro něž může být vykonáno, stanoví zákon.
2. Z tohoto práva jsou přípustné výjimky v případě méně závažných trestných činů, které jako takové kvalifikuje zákon, nebo jestliže byla příslušná osoba souzena v prvním stupni nejvyšším soudem nebo byla uznána vinnou a odsouzena na základě odvolání proti osvobozujícímu rozsudku.

ČLÁNEK 3

Odškodnění za nezákonné odsouzení

Je-li konečný rozsudek v trestní věci později zrušen nebo je-li udělena milost, protože nová nebo nově odhalená skutečnost dokazuje, že došlo k justičnímu omylu, je osoba, na níž byl vykonán trest podle tohoto rozsudku, odškodněna podle zákona nebo praxe platných v příslušném státu, pokud se neprokáže, že k včasnému odhalení neznámé skutečnosti nedošlo úplně nebo částečně vinou této osoby.

ČLÁNEK 4

Právo nebýt souzen nebo potrestán dvakrát

1. Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.

2. Ustanovení předchozího odstavce nejsou na překážku obnově řízení podle zákona a trestního řádu příslušného státu, jestliže nové nebo nově zjištěné skutečnosti nebo podstatná vada v předešlém řízení mohly ovlivnit rozhodnutí ve věci.

3. Od tohoto článku nelze odstoupit podle článku 15 Úmluvy.

ČLÁNEK 5

Rovnost mezi manžely

Při uzavírání manželství, za jeho trvání a při rozvodu mají manželé rovná práva a povinnosti občanskoprávní povahy mezi sebou a ve vztazích ke svým dětem. Tento článek nebrání státům přijmout opatření, jež jsou nezbytná v zájmu dětí.

ČLÁNEK 6

Územní působnost

1. Každý stát může při podpisu nebo uložení listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení určit jedno nebo více území, na něž se tento protokol bude vztahovat, přičemž určí rozsah, v jakém se zavazuje aplikovat ustanovení protokolu na tomto nebo na těchto územích.
2. Každý stát může kdykoliv později prohlášením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit aplikaci tohoto protokolu na kterékoliv jiné území uvedené v tomto prohlášení. Protokol vstoupí ve vztahu k tomuto území v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí dvouměsíční lhůty od data přijetí takového prohlášení generálním tajemníkem.
3. Každé prohlášení učiněné podle obou předchozích odstavců bude moci být odvoláno nebo pozměněno, pokud jde o kterékoliv území uvedené v tomto prohlášení, sdělením zaslaným generálnímu tajemníkovi. Odvolání nebo změna nabude účinnosti první den měsíce, který následuje po uplynutí dvouměsíční lhůty od data přijetí takového sdělení generálním tajemníkem.

4. Prohlášení učiněné podle tohoto článku bude považováno za učiněné podle odstavce 1 článku 56 Úmluvy.

5. Území každého státu, na něž se tento protokol vztahuje na základě jeho ratifikace, přijetí nebo schválení tímto státem, a každé z území, na něž se protokol vztahuje vzhledem k prohlášení, které tento stát podle tohoto článku učinil, mohou být považována za rozdílná území, pokud jde o odkaz na území státu učiněný v článku 1.

6. Každý stát, jenž učinil prohlášení v souladu s odstavcem 1 nebo 2 tohoto článku, může kdykoli později prohlásit jménem jednoho nebo více území, jichž se toto prohlášení týká, že uznává pravomoc Soudu přijímat stížnosti jednotlivců, nevládních organizací nebo skupin jednotlivců podle ustanovení článku 34 Úmluvy týkající se článků 1 až 5 tohoto protokolu.

ČLÁNEK 7

Vztah k Úmluvě

Členské státy považují články 1 až 6 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se aplikují v souladu s tím.

ČLÁNEK 8

Podpis a ratifikace

Tento protokol je otevřen k podpisu členskými státy Rady Evropy, které podepsaly Úmluvu. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Členský stát Rady Evropy nemůže ratifikovat, přijmout nebo schválit tento protokol, aniž by zároveň nebo dříve ratifikoval Úmluvu. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

ČLÁNEK 9

Vstup v platnost

1. Tento protokol vstoupí v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí dvouměsíční lhůty od data, kdy sedm členských států Rady Evropy vyjádří svůj souhlas být vázány protokolem v souladu s ustanovením článku 8.

2. Pro každý členský stát, který vyjádří dodatečně svůj souhlas být vázán protokolem, vstoupí tento protokol v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí dvouměsíční lhůty od data uložení listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení.

ČLÁNEK 10

Úkoly deponitáře

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy:

- a. každý podpis;
- b. uložení každé listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení;
- c. datum vstupu tohoto protokolu v platnost v souladu s články 6 a 9;
- d. jakýkoli jiný úkon, oznámení nebo prohlášení týkající se tohoto protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento protokol.

Dáno ve Štrasburku dne 22. listopadu 1984 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem členským státům Rady Evropy.

Protokol č. 12

k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Řím, 4.XI.2000

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol,

majíce na zřeteli základní princip, podle nějž jsou si všichni lidé rovni před zákonem a mají právo na rovnou ochranu zákona,

odhodlány podniknout další kroky na podporu rovnosti všech lidí cestou kolektivního prosazování všeobecného zákazu diskriminace prostřednictvím Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“),

potvrzující, že zásada zákazu diskriminace nebrání účastnickým státům v přijímání opatření na podporu úplné rovnosti za předpokladu, že pro tato opatření existuje objektivní a přiměřené odůvodnění,

dohodly se na následujícím:

ČLÁNEK 1

Všeobecný zákaz diskriminace

1. Užívání každého práva přiznaného zákonem musí být zajištěno bez jakékoli diskriminace z důvodu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka a náboženství, politického či jiného smýšlení, národnostního či sociálního původu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, rodu či jiného postavení.
2. Nikdo nesmí být diskriminován žádným orgánem veřejné moci z jakéhokoliv důvodu, zejména z důvodů uvedených v odstavci 1.

ČLÁNEK 2

Územní působnost

1. Každý stát může při podpisu nebo uložení listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení určit jedno nebo více území, na něž se tento protokol bude vztahovat.
2. Každý stát může kdykoliv později prohlášením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit aplikaci tohoto protokolu na kterékoliv jiné území uvedené v tomto prohlášení. Protokol vstoupí ve vztahu k tomuto území v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data přijetí takového prohlášení generálním tajemníkem.
3. Každé prohlášení učiněné podle obou předchozích odstavců bude moci být odvoláno nebo pozměněno, pokud jde o kterékoliv území uvedené v tomto prohlášení, sdělením zaslaným generálnímu tajemníkovi. Odvolání nebo změna nabude účinnosti první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data přijetí takového sdělení generálním tajemníkem.
4. Prohlášení učiněné podle tohoto článku bude považováno za učiněné podle odstavce 1 článku 56 Úmluvy.
5. Každý stát, který jenž učinil prohlášení v souladu s odstavcem 1 nebo 2 tohoto článku, může kdykoli později prohlásit jménem jednoho nebo více území, jichž se toto prohlášení týká, že uznává pravomoc Soudu přijímat stížnosti jednotlivců, nevládních organizací nebo skupin jednotlivců podle ustanovení článku 34 Úmluvy týkající se článku 1 tohoto protokolu.

ČLÁNEK 3

Vztah k Úmluvě

Členské státy považují články 1 a 2 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se aplikují v souladu s tím.

ČLÁNEK 4

Podpis a ratifikace

Tento protokol je otevřen k podpisu členskými státy Rady Evropy, které podepsaly Úmluvu. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Členský stát Rady Evropy nemůže ratifikovat, přijmout nebo schválit tento protokol, aniž by zároveň nebo dříve ratifikoval Úmluvu. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

ČLÁNEK 5

Vstup v platnost

1. Tento protokol vstoupí v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data, kdy deset členských států Rady Evropy vyjádří svůj souhlas být vázány protokolem v souladu s ustanovením článku 4.

2. Pro každý členský stát, který vyjádří dodatečně souhlas být vázán protokolem, vstoupí tento protokol v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data uložení listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení.

ČLÁNEK 6

Úkoly deponitáře

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy:

- a. každý podpis;
- b. uložení každé listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení;
- c. datum vstupu tohoto protokolu v platnost podle jeho článků 2 a 5;
- d. jakýkoli jiný úkon, oznámení nebo sdělení týkající se tohoto protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento protokol.

Dáno v Římě dne 4. listopadu 2000 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem členským státům Rady Evropy.

Protokol č. 13

k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod týkající se zrušení trestu smrti za všech okolností

Vilnius, 3.V.2002

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol,

přesvědčeny, že právo každého člověka na život je základní hodnotou demokratické společnosti a že zrušení trestu smrti je nezbytné pro ochranu tohoto práva a pro plné uznání nezadatelné důstojnosti všech lidských bytostí;

přejíce si posílit ochranu práva na život zaručeného Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“);

konstatující, že Protokol č. 6 k Úmluvě týkající se zrušení trestu smrti, podepsaný ve Štrasburku dne 28. dubna 1983, nevylučuje trest smrti za činy spáchané v době války nebo bezprostřední hrozby války;

rozhodnuti učinit poslední krok ke zrušení trestu smrti za všech okolností,

dohodly se na následujícím:

ČLÁNEK 1

Zrušení trestu smrti

Trest smrti se ruší. Nikdo nesmí být k takovému trestu odsouzen ani popraven.

ČLÁNEK 2

Zákaz odstoupení

Od ustanovení tohoto protokolu nelze odstoupit podle článku 15 Úmluvy.

ČLÁNEK 3

Zákaz výhrad

K ustanovením tohoto protokolu není přípustná žádná výhrada podle článku 57 Úmluvy.

ČLÁNEK 4

Územní působnost

1. Každý stát může při podpisu nebo uložení své listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení určit jedno nebo více území, na něž se tento protokol bude vztahovat.
2. Každý stát může kdykoliv později prohlášením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit aplikaci tohoto protokolu na kterékoliv jiné území uvedené v tomto prohlášení. Protokol vstoupí ve vztahu k tomuto území v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data přijetí takového prohlášení generálním tajemníkem.
3. Každé prohlášení učiněné podle obou předchozích odstavců bude moci být odvoláno nebo pozměněno, pokud jde o kterékoliv území uvedené v tomto prohlášení, sdělením zaslaným generálnímu tajemníkovi. Odvolání nebo změna nabude účinnosti první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data přijetí takového sdělení generálním tajemníkem

ČLÁNEK 5

Vztah k Úmluvě

Členské státy považují články 1 a 4 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se aplikují v souladu s tím.

ČLÁNEK 6

Podpis a ratifikace

Tento protokol je otevřen k podpisu členskými státy Rady Evropy, které podepsaly Úmluvu. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Členský stát Rady Evropy nemůže ratifikovat, přijmout nebo schválit tento protokol, aniž by zároveň nebo dříve ratifikoval Úmluvu. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

ČLÁNEK 7

Vstup v platnost

1. Tento protokol vstoupí v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data, kdy deset členských států Rady Evropy vyjádří svůj souhlas být vázány protokolem v souladu s ustanovením článku 6.
2. Pro každý členský stát, který vyjádří dodatečně souhlas být vázán protokolem, vstoupí tento protokol v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data uložení listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení.

ČLÁNEK 8

Úkoly deponitáře

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy:

- a. každý podpis;
- b. uložení každé listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení;
- c. datum vstupu tohoto protokolu v platnost podle jeho článků 4 a 7;
- d. jakýkoli jiný úkon, oznámení nebo sdělení týkající se tohoto protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento protokol.

Dáno ve Vilniusu dne 3. května 2002 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem členským státům Rady Evropy.

Protokol č. 16

k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Štrasburk, 2.X.2013

Členské státy Rady Evropy a další Vysoké smluvní strany Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „Úmluva“), které podepsaly tento protokol,

s ohledem na ustanovení Úmluvy a zejména článku 19 o zřízení Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „Soud“),

vzhledem k tomu, že rozšíření pravomoci Soudu vydávat posudky dále zvýší jeho součinnost s vnitrostátními orgány, a tím posílí uplatňování Úmluvy v souladu se zásadou subsidiarity,

berouce na vědomí stanovisko č. 285 (2013) přijaté Parlamentním shromážděním Rady Evropy dne 28. června 2013,

dohodly se na následujícím:

ČLÁNEK 1

1. Nejvyšší soudy Vysoké smluvní strany, určené podle článku 10, mohou požádat Soud o vydání poradních stanovisek k zásadním otázkám týkajícím se výkladu nebo uplatňování práv a svobod stanovených v Úmluvě nebo v Protokolech k ní.
2. Soud předkládající žádost může požádat o poradní stanovisko pouze v souvislosti s věcí, kterou projednává.
3. Soud předkládající žádost tuto žádost odůvodní a poskytne relevantní právní a skutkové podklady k projednávané věci.

ČLÁNEK 2

1. O přijetí žádosti o posudek podle článku 1 rozhodne kolegium pěti soudců velkého senátu. Kolegium odůvodní každé nepřijetí žádosti.
2. Pokud kolegium žádost přijme, vydá velký senát posudek.
3. Členem kolegia a velkého senátu uvedených v předchozích odstavcích je automaticky soudce zvolený za Vysokou smluvní stranu, k níž náleží soud předkládající žádost. Pokud takový soudce není nebo není schopen zasedat, zasedá jako soudce osoba vybraná předsedou Soudu ze seznamu poskytnutého předem touto stranou.

ČLÁNEK 3

Komisař Rady Evropy pro lidská práva a Vysoká smluvní strana, k níž náleží soud předkládající žádost, mají právo předložit písemná vyjádření a účastnit se slyšení. V zájmu řádného výkonu spravedlnosti může předseda Soudu přizvat kteroukoli jinou Vysokou smluvní stranu nebo osobu, aby též předložily písemné vyjádření nebo aby se účastnily slyšení.

ČLÁNEK 4

1. Posudky jsou odůvodněny.
2. Jestliže posudek nevyjadřuje zcela nebo částečně jednomyslný názor soudců, má každý soudce právo k němu připojit své odlišné stanovisko.
3. Posudky se oznamují soudu předkládajícímu žádost, jakož i Vysoké smluvní straně, k níž tento soud náleží.
4. Posudky se zveřejňují.

ČLÁNEK 5

Posudky nejsou závazné.

ČLÁNEK 6

Vysoké smluvní strany považují články 1 až 5 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se aplikují v souladu s tím.

ČLÁNEK 7

1. Tento protokol je otevřen k podpisu Vysokým smluvním stranám Úmluvy, jež mohou vyjádřit svůj souhlas být jím vázány:
  - a. podpisem bez výhrady ratifikace, přijetí nebo schválení; nebo
  - b. podpisem s výhradou ratifikace, přijetí nebo schválení, po kterém následuje ratifikace, přijetí nebo schválení.
2. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

ČLÁNEK 8

1. Tento protokol vstoupí v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data, kdy deset Vysokých smluvních stran Úmluvy vyjádří svůj souhlas být vázány protokolem v souladu s ustanovením článku 7.
2. Pro každou Vysokou smluvní stranu, která vyjádří dodatečně souhlas být protokolem vázána, vstoupí tento protokol v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí tříměsíční lhůty od data vyjádření souhlasu této strany být protokolem vázána v souladu s ustanovením článku 7.

ČLÁNEK 9

K ustanovením tohoto protokolu není přípustná žádná výhrada podle článku 57 Úmluvy.

ČLÁNEK 10

Každá Vysoká smluvní strana Úmluvy při podpisu nebo uložení listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení uvede prostřednictvím prohlášení adresovaného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy soudu, které určuje pro účely uvedené v článku 1 odstavce 1 tohoto protokolu. Toto prohlášení může být kdykoliv později stejným způsobem změněno.

ČLÁNEK 11

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy a dalším Vysokým smluvním stranám Úmluvy:

- a. každý podpis;
- b. uložení každé listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení;
- c. datum vstupu tohoto protokolu v platnost podle článku 8;
- d. každé prohlášení učiněné v souladu s článkem 10; a
- e. jakýkoli jiný úkon, oznámení nebo sdělení týkající se tohoto protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento protokol.

Dáno ve Štrasburku dne 2. října 2013, v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem členským státům Rady Evropy a dalším Vysokým smluvním stranám Úmluvy.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France
www.echr.coe.int